

Stichting Pensioenfonds
Deutsche Bank Nederland

Concept notulen
Deelnemersvergadering
23 april 2018

23 april 2018, 14.00 uur, verdieping 24, de Entree 195 te Amsterdam ZO

Aanwezig: circa 60 deelnemers
Namens Bestuur: De heer B.S. Dornseiffen (voorzitter)
Mevrouw E.M. Mulder-Mosman (secretaris)
De heer L.P.A Vermin
De heer J.J. Reitsema
De heer C.W. van Reenen
De heer F.T.G.J. Segers
De heer V.R.K Raghoebarsing
Mevrouw P.E.J. Medico

Namens VO: De heer C. Wagenaar
De heer A. van Dijk
De heer A. Albers
Mevrouw A. Bond
De heer P. Arts

Notulen: De heer M.O.E. Bakker

Gast: De heer P. Steur – Willis Towers Watson

1. Opening en mededelingen van het bestuur

De heer Dornseiffen opent de vergadering en heet de aanwezige deelnemers, bestuursleden, leden Verantwoordingsorgaan (VO) en de actuaris, de heer Steur van Willis Towers Watson welkom.

De voorzitter merkt op dat er behoorlijk meer deelnemers aanwezig zijn dan vorig jaar, ondanks dat er in januari 2018 ook al informatiebijeenkomsten in alle vestigingen zijn gehouden in verband met de overgang naar een nieuwe pensioenregeling per 1-1-2018. Het is goed om te zien dat de interesse in pensioen onder de deelnemers is toegenomen, wat ook al tot uiting kwam in de enquête van eind 2017.

In deze vergadering zal het Bestuur, door middel van een presentatie, een update over het afgelopen jaar geven over de eigen organisatie, de financiële positie van het Pensioenfonds, uitvoering toeslagbeleid, verantwoording beleggingsbeleid, aanvangshaalbaarheidstoets / vastlegging risicohouding, toekomst van het Pensioenfonds en tot slot een bericht van het Verantwoordingsorgaan.

Het jaar 2017 was net als 2016 wederom een bewogen jaar. De financiële positie van het Pensioenfonds ligt eind 2017 ruim boven de gemiddelde dekkingsgraad van de Pensioenfonds in Nederland. Die ligt namelijk op een actuele dekkingsgraad van 108% en beleidsdekkingsgraad van 106%. Ons Pensioenfonds heeft een voorlopige actuele dekkingsgraad van 120,8% na toeslagverlening. De beleidsdekkingsgraad eind december komt uit op 120,5% na toeslagverlening.

De voorzitter meldt dat er een relatiegesprek op 19 maart met DNB heeft plaatsgevonden. Het was een open gesprek zonder directe aanleiding anders dan een verdere kennismaking. Er is ingegaan op de nieuwe samenstelling van het Bestuur, de huidige situatie van het Fonds en de strategie/visie. Tevens is ingegaan op de nieuwe bezetting het VO, waarbij de animo binnen de bank voor het VO als positief werd gezien. Als punt van aandacht werd ingegaan op de beheerskosten per deelnemer. Hoewel onze totale kosten zelfs licht afnemen, liggen wij door het teruggelopen van het aantal actieve deelnemers iets boven de benchmark van vergelijkbare fondsen.

Voor deze vergadering zijn geen volmachten nodig omdat er niet gestemd hoeft te worden.

Samenstelling bestuur

Door de invoering van de Code Pensioenfonds kan met ingang van 1 juli 2014 alle bestuursleden maximaal twee keer voor een ambtstermijn van 4 jaar worden (her)benoemd.

Mutaties Bestuur 31 december 2017

De heer F.T.G.J. Segers is na de herverkiezing herkozen. De benoeming als bestuurslid namens de werknemers is door De Nederlandsche Bank reeds als positief bevestigd. De heer Segers is bij het Fonds tevens lid van de Pensioencommissie, Governance & Risk commissie en Communicatie commissie.

Mutaties Bestuur 1 februari 2018

Mevrouw S.E. Huis in 't Veld heeft zich per 1 februari 2018 teruggetrokken uit het Bestuur als gevolg van haar nieuwe werkzaamheden bij Deutsche Asset Management (DeAM). DeAM is de vermogensbeheerder van het Fonds. Sinds 2010 was mevrouw Huis in 't Veld bestuurslid en vanaf 2012 voorzitter van het Fonds. We willen hierbij mevrouw Huis in 't Veld bedanken voor haar tijd, inzet en betrokkenheid de afgelopen jaren en wensen haar veel succes toe. Zoals jullie weten is DeAM 23 maart naar de beurs gegaan en zal wereldwijd verder gaan onder de naam DWS. Als opvolger van de voorzittersrol is binnen het Bestuur unaniem gekozen voor de heer Dornseiffen die voor zijn dagelijkse werkzaamheden als CFO binnen Deutsche Bank Nederland actief is. De Nederlandsche Bank heeft deze wijziging getoetst en positief beoordeeld.

Mevrouw in 't Veld was een bestuurslid namens de werkgever. De werkgever heeft daarom een goede kandidaat gekozen uit het Verantwoordingsorgaan (VO). Het VO is een uitstekende kweekvijver voor toekomstige bestuursleden. Er is weloverwogen gekozen voor de heer J.J. Reitsema met zijn ervaring als voorzitter van het VO, OR en binnen de Deutsche Bank werkzaam als Credit Risk Manager. De heer Reitsema beschikt over de competenties waaraan een bestuurslid moet voldoen. De heer Reitsema heeft alle verplichte individuele (geschiktheidsniveau A+B) opleidingsdagen gevolgd. De heer Reitsema is gepositioneerd in de Governance & Risk Commissie en Communicatie Commissie en is bekend met de aandachtsgebieden van deze commissies. Tevens heeft de toezichthouder een toetsing uitgevoerd door de heer Reitsema uit te nodigen voor een persoonlijk gesprek. Deze toetsing is positief afgerond en de toezichthouder heeft de heer Reitsema geschikt bevonden om als bestuurslid toe te treden tot het Fonds.

Rooster van aftreden en (herbenoeming) lid werknemers/gepensioneerden

- De heer V.K Raghoebarsing december 2018
- Mevrouw E.M. Mulder-Mosman december 2019 (gepensioneerden)
- De heer C.W. van Reenen december 2020
- De heer F.J.G.J. Segers december 2021

Bestuursleden namens de werkgever

- Mevrouw P.E.J. Medico december 2018
- De heer B.S. Dornseiffen december 2018
- De heer L.P.A. Vermin december 2018
- De heer J.J. Reitsema december 2022

Samenstelling Verantwoordingsorgaan (VO)

Het Verantwoordingsorgaan is op 1 januari 2008 ingesteld. In 2014 zijn conform de Wet Versterking Bestuur Pensioenfonds de taken en bezetting van het Verantwoordingsorgaan gewijzigd. Het Verantwoordingsorgaan is als volgt samengesteld:

Benoemd namens werkgever

- De heer Aitze van Dijk per 1 februari 2018

Gekozen door deelnemers

- De heer C. Wagenaar per 1 juli 2014 (voorzitter)
- De heer A. Albers herbenoemd per 1 juli 2014
- De heer P. Arts per 1 februari 2018
- Mevrouw A. Bond per 1 februari 2018

Gekozen door gepensioneerden

- De heer L. Christophe per 1 juli 2014 (secretaris)

Als gevolg van de wisselingen binnen het VO, waarbij de heer Reitsema en de heer Fransen hun functie hebben neergelegd, is de heer van Dijk gevraagd om namens de werkgever plaats te nemen in het VO. Daarnaast hebben in januari 2018 verkiezingen plaats gevonden om de andere functie op te vullen en er is gekozen om een extra lid toe te voegen. Van de 9 aanmeldingen namens de werknemers, waren 5 kandidaten geschikt om de 2 openstaande posities (algemene- en beleggingsrol) in te vullen. Uiteindelijk zijn de heer Arts en mevrouw Bond toetreden tot het VO.

De rol, werkwijze, ervaringen en het functioneren van het Verantwoordingsorgaan zal onder agendapunt 8 door de heer C. Wagenaar worden toegelicht.

Pensioenregeling Deutsche Bank 2018

Mevrouw Mulder (Pensioen Commissie) licht de veranderde pensioenregeling toe.

De pensioenleeftijd is verhoogd van 67 naar 68 jaar. De opgebouwde pensioen pensioenaanspraken zijn omgezet per 31-12-2017 naar 68 jaar. Dit is conform de methodiek uitgevoerd zoals de verhoging van de pensioenaanspraken 65 naar 67 jaar per 1-1-2015. De streefopbouw percentages van het ouderdoms-, partner-, en wezenpensioen zijn onveranderd gebleven en voldoen aan de maximale fiscale ruimte bij een ingangsdatum van 68 jaar.

Alle deelnemers hebben via onze pensioenuitvoerder Achmea Pensioenservices een brief ontvangen waarin de omzetting naar 68 jaar wordt toegelicht en een brief van de aanspraken voor en na conversie 68 jaar.

Daarnaast is in de nieuwe pensioenregeling de 100% toets vervallen en ook de doorwerkvereiste bij uitstel. De nieuwe conversiefactoren en flexibiliseringsfactoren 2018 zijn akkoord bevonden door het Bestuur en toegevoegd aan de pensioenregeling. Het vervallen recht op afkoop klein pensioen bij beëindiging deelneming geldt vanaf 1-1-2018 en loopt vooruit op de wetgeving vanaf 2019.

De werkgever heeft in overeenstemming met de sociale partners een akkoord bereikt om de Defined (DB) pensioenregeling om te zetten naar Collective Defined Contribution (CDC) met ingang van 1 januari 2017. In deze regeling wordt er door de deelnemers nog steeds gezamenlijk belegd en de risico's worden gezamenlijk gedeeld.

De gevolgen van deze CDC regeling is dat er een overdacht heeft plaatsgevonden van de risico's van werkgever naar werknemer.

- De werkgever is uitsluitend verplicht tot betaling van de pensioenpremie volgens een vooraf vastgestelde methode;
- Er is geen terugval op werkgever bij kans op opbouwkering voor actieven of rechtenkering voor alle deelnemers. Daarom spreken we ook over streefopbouw;
- Geen terugval op werkgever in geval van gemiste toeslag.

Hiervoor zijn mitigerende maatregelen genomen:

- Een eenmalige bruidschat van €12,5 mln
- Verhoging premieplafond naar 33% (Dit was 27%)
- Vorming van een egalisatie-reserve (eind 2017 was dit €4,7 mln) in het bijzonder om in slechte tijden te gebruiken ter voorkoming van opbouwkerking
- Aanpassing strategisch beleggingsbeleid binnen de overeengekomen risicohouding

Voor het jaar 2018 is de aftoppingsgrens verhoogd met circa 1,7% (contractloonontwikkelingsfactor) van € 104.952 naar € 106.738. De AOW-franchise, het deel waarover geen pensioen wordt opgebouwd, is verhoogd met circa 1,7% van € 14.814 naar € 15.066.

De toeslagverlening vindt per 1 januari 2018 plaats op basis van CPI alle huishoudens, afgeleid (periode oktober-oktober) en geldt voor alle deelnemers, actief en inactief. De uitvoering van het toeslagbeleid wordt behandeld onder agendapunt 4.

Pensioenregeling 2018	Type regeling Collective Defined Contribution / middelloon	Pensioenrichtleeftijd 68 jaar	Streefopbouw % Ouderdoms Pensioen = 1,875
Streefopbouw % Partner Pensioen = 1,313 (0,70 x 1,875)	Streefopbouw % Wezen Pensioen = 0,263 (0,14 x 1,875)	Dekking PP/WzP op Spaarbasis	Salarisdefinitie = 13 x maandsalaris + vakantietoeslag + overgangsbepalingen (2011) 4,2%- en gewinningstoeslag
Maximum pensioensalaris € 106.738 (2017 was € 104.952)	Franchise € 15.066 (2017 was € 14.814)	Toeslagmaatstaf alle deelnemers prijsindexatie CPI afgeleid (okt-okt)	Premievrijstelling bij AO o.b.v. staffel, 100% bij meer dan 80% AO

Wijziging wet- en regelgeving 2018

Het Pensioenfonds heeft in 2017 elk kwartaal een Nieuwsbrief aan de deelnemers gestuurd om informatie te verstrekken over de laatste ontwikkelingen van het Fonds. Op deze manier zijn de deelnemers geïnformeerd over relevante veranderingen in de wet- en regelgeving.

Mevrouw Mulder geeft een korte samenvatting van belangrijkste (aankomende) wijzigingen :

Kabinet Rutte III, vernieuwing van het pensioenstelsel 2020

Veranderingen op de arbeidsmarkt, de financiële crisis, demografische ontwikkelingen en gewijzigde maatschappelijke opvattingen maken dat er een nieuw pensioenstelsel dient te komen. Aan dat nieuwe pensioenstelsel wordt door de overheid en de pensioensector al jarenlang hard gewerkt met als mogelijke eindstreep het jaar 2020. Voorlopig is dat nieuwe pensioenstelsel er nog niet. Maar toch komt er al wel steeds meer zicht op waar de politiek en de pensioensector naar toe willen.

Hoewel de SER er nog niet uit is, wil het kabinet samen met sociale partners de stap zetten naar een vernieuwd pensioenstelsel, waarbij een aantal sterke elementen blijven gehandhaafd als verplichtstelling, collectieve uitvoering, risicodeling en fiscale ondersteuning.

Dit houdt in:

- Persoonlijk pensioenvermogen met collectieve risicodeling
- Afschaffing doorsneepremie systematiek
- Alle pensioencontracten met een leeftijdsonafhankelijke premie
- Deelnemers krijgen een opbouw die past bij de ingelegde premie (degressieve opbouw)

Het doel hiervan is dat er geen herverdeling plaats vindt ten gevolge van de doorsneesystematiek (voorkomen pech-generatie), een transparantere pensioenopbouw en een betere aansluiting met de arbeidsmarkt.

Automatische waarde-overdracht kleine pensioenen

In de Wet waardeoverdracht klein pensioen heeft het Pensioenfonds bij beëindiging van de deelneming vanaf 1 januari 2019 het recht om nieuwe kleine pensioenen automatisch over te dragen naar de nieuwe pensioenuitvoerder waar de gewezen deelnemer pensioenaanspraken opbouwt. Bij beëindiging van de deelneming vanaf 1 januari 2018 mag een klein pensioen niet meer worden afgekocht. De afkoopgrens voor 2018 is vastgesteld op €474,11 per jaar.

Bij beëindiging van de deelneming vanaf 1 januari 2019 vervallen nieuwe heel kleine pensioenen van rechtswege. Het gaat om pensioenaanspraken die leiden tot een uitkering vanaf de pensioendatum van € 2,- of lager per jaar.

2. Notulen vorige vergadering

In de vergadering zijn de notulen van 26 januari 2017 besproken en goedgekeurd. De concept notulen worden van de website van het Fonds verwijderd en de definitieve notulen worden geplaatst.

3. Financiële positie

De heer Vermin (Financiële Commissie) licht de financiële situatie van het Pensioenfonds toe.

Korte toelichting financiële positie 2016

Op verzoek van het Pensioenfonds heeft de certificerende actuaris van Willis Towers Watson een actuairieel rapport uitgebracht.

De controle van de jaarrekening over 2016 uitgevoerd door de accountants van KPMG was afgerond medio juni 2017. De bevindingen van de werkzaamheden zijn opgenomen in het accountantsverslag 2016.

Het populaire jaarverslag 2016 is per werkmail naar de actieve deelnemers toegezonden en in boekvorm naar de huisadressen van de gepensioneerden. De populaire en de originele versie van het jaarverslag 2016 is geplaatst op de website van het Pensioenfonds.

Actuaris

Het eindoordeel van de certificerend actuaris per 31 december 2016 is dat het Pensioenfonds heeft voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de PW en dat de vermogenspositie voldoende is. In het certificeringsverslag zijn geen aanbevelingen gedaan door de actuaris.

Accountant

De accountant heeft een goedkeuring afgegeven over de jaarrekening 2016.

In het accountantsverslag is een aanbeveling gedaan door de accountant, welke reeds is afgewikkeld.

- Er is geruime tijd geen update van de handtekeninglijst van bevoegde personen op de rekening van het Fonds bij Deutsche Bank plaatsgevonden

Korte update huidige financiële positie 2017

- Belegd vermogen eind december 2017 is € 412 mln.
- Actuele dekkingsgraad na toeslagverlening en verhoging pensioenleeftijd 68 jaar is 120,8% en is gerapporteerd aan DNB.
- De beleidsdekkingsgraad van 120,5% over periode januari 2017 t/m december 2017 is gerapporteerd aan DNB.
- De minimum vereiste dekkingsgraad bedraagt 104,3%. Begin 2018 zal deze herijkt worden
- De vereiste dekkingsgraad o.b.v. nFTK bedraagt circa 114,2%
- Besluit feitelijke premie 2017 werkgever is 29,3% op basis van de salarissom. Dit is inclusief bijdrage werknemer van 5% (over de pensioengrondslag).
- Donatie premie-egaliseringsreserve eind december 2017 is € 4,7 mln
- Het Pensioenfonds staat ook in 2017 geregistreerd bij DNB als een pensioenfonds zonder herstelplan.

Voorlopige financiële positie 2017

De definitieve jaarrekening voor 2017 is nog niet gereed. Deze zal uiterlijk 31 mei 2018, na goedkeuring van de actuaris en de accountant, op de intranetsite van het Pensioenfonds gepubliceerd worden.

Balans per 31 december (x € 1 mln)

Activa	'17*	'16	Passiva	'17*	'16
Beleggingen	431	390	Vermogen	70	61
Overlopend	16	23	Premie-reserve	5	-
Liquiditeiten	1	22	Pens. voorz.	338	332
			Overlopend	35	43
	<u>448</u>	<u>436</u>		<u>448</u>	<u>436</u>

Dekkingsgraad 120,8 118,3 (beide o.b.v. UFR)
Beleidsdekkingsgraad 120,5 113,4 (beide gemiddelde 12 maanden)

Zichtbaar is dat ten opzichte van 2016 de beleggingen zijn gestegen met € 41 mln, waarvan €22 mln aan opbrengsten en € 19 mln aan negatief in de overlay*. De pensioenvoorziening is met € 6 mln. gestegen en het vermogen met €11 mln. gestegen. Voor de bepaling van de pensioenvoorziening hanteert het Pensioenfonds een rekenrente op basis UFR. Eind 2016 was deze UFR nog 1,46%. Gedurende 2017 is deze gestegen en eind 2017 uitgekomen op 1,60%. De staat van baten en lasten zal een verduidelijking geven van de financiële veranderingen.

* De collateral margins van de negatieve derivaten komen uit op totaal € 19 mln. Conform de accounting regels dient dit op de activa kant bij de beleggingen opgeteld te worden. De positieve cash collateral wordt op de activa kant in de overlopende posten gerapporteerd en is eind 2017 circa € 16 mln. Om de balans in evenwicht te houden worden beide ook op de passiva kant voor € 35 mln. in de overlopende posten gerapporteerd.

Staat van baten en lasten per 31 december (x € 1 mln)

Baten	'17*	'16	Lasten	'17*	'16
Ontv. premie	17	27	Pens. voorz.	6	45
Beleggingen	8	39	Pens. uitk.	5	5
Diversen	-	13	Diversen	-	-
	<u>25</u>	<u>79</u>		<u>11</u>	<u>50</u>
			Resultaat	<u>14</u>	<u>29</u>
				<u>25</u>	<u>79</u>
Bestemming resultaat					
Mutatie premie-reserve				5	-
Mutatie vermogen				9	29

In de staat van baten en lasten over boekjaar 2016 was € 27 mln. pensioenpremie ontvangen van de werkgever en werknemers. Dit bedrag bestond uit de reguliere pensioenpremie van € 18 mln. en de storting ineens van de nog resterende bedragen toeslagruimtepremie van € 1,3 mln. per jaar t/m 2023 op 30 december 2016 in verband met de overgang naar een CDC pensioenregeling per 1 januari 2017. Zichtbaar is dat de ontvangen reguliere premie in boekjaar 2017 bijna gelijk is aan 2016, namelijk €17 mln.

Op de beleggingen was een resultaat van €8 mln. positief behaald. Het saldo op waardeoverdrachten was nihil, waardoor het totale resultaat (baten minus lasten) van 2017 uitkomt op €14 mln. positief. Hiervan is 5 mln aan de premie-egaliseringsreserve toegevoegd en €9 mln aan het vermogen.

Pensioenvoorziening 31 december (x € 1 mln)

	2017*		2016	
	aantal	€	aantal	€
Actieven	749	148	792	147
Slapers	1.249	116	1.216	115
Ingegaan	<u>391</u>	<u>74</u>	<u>359</u>	<u>70</u>
	2.389	338	2.367	332

De pensioenvoorziening, ook wel technische voorziening (TV) genoemd, is gestegen met 6 mln. Deze verandering wordt veroorzaakt door een aantal factoren.

Zie onderstaand het verloop van de TV opgesteld door de certificerende actuaire:

	Actuarieel	Financieel	Resultaat
TV / Vermogen / Eigen vermogen per 31 december 2016	331.905	392.589	60.684
Beleggingen			13.427
- Directe beleggingsopbrengsten		7.407	
- Indirecte beleggingsopbrengsten		1.416	
- Benodigde interest (-/- 0,217 éénjaarsrente)	-/ 741		
- Mutatie TV door wijziging marktrente	-/ 5.157		
- Kosten vermogensbeheer		-/ 1.294	
Premies			3.068
- Ontvangen premies		17.418	
- Af: Betaalde premie risicoherverzekering		-/ 217	
- Af: voor dekking directe kosten in premie		-/ 674	
- Af: voor dekking toekomstige kosten in premie		-/ 376	
- Actuarieel benodigd voor pensioenopbouw (excl. excasso)	12.529		
- Risicokoopsom overlijden (uit premie)	226		
- Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid (uit premie)	328		

	Actuarieel	Financieel	Resultaat
Waardeoverdrachten			9
- Inkomende waardeoverdrachten	271	269	
- Uitgaande waardeoverdrachten	-/ 104	-/ 93	
Kosten			0
- In premie begrepen bedrag directe kosten		674	
- In premie begrepen bedrag toekomstige kosten		376	
- Toevoeging aan TV i.v.m. kostenvoorziening	376		
- Vrijval voor kosten uit voorziening	-/ 146		
- Kosten eigen beheer (exclusief kosten vermogensbeheer)		-/ 820	
Uitkeringen			-/ 28
- Mutatie TV u.h.v. uitkeringen	-/ 4.852		
- Feitelijke uitkeringen		-/ 4.880	
Overlevingskansen			446
- Door overlijden vrijgevallen (langlevende)	-/ 1.578		
- Risicopremie langlevende	1.704		
- Toevoeging ingegaan nabestaandenpensioen	1.168		
- Door overlijden vrijgevallen (kortlevende)	-/ 556		
- Risicopremie uit kostendeekkende premie	-/ 226		
- Risicopremie kortlevende	-/ 514		
- Ontvangen uitkeringen en resultaatdeling herverzekeraar		444	

	Actuarieel	Financieel	Resultaat
Arbeidsongeschiktheid			400
- Mutatie TV voor arbeidsongeschiktheid	-/ 68		
- Mutatie TV door arbeidsongeschiktheidsschades	-/ 4		
- Risicokoopsom arbeidsongeschiktheid	-/ 328		
Mutaties			-/ 73
- Actuarieel resultaat op mutaties	73		
Toeslagverlening			-/ 2.942
- Mutatie TV u.h.v. toegekende toeslagen	2.942		
Overige wijzigingen			-/ 272
- Wijziging regeling	272		
Mutatie TV / Vermogen / Eigen vermogen (incl. dotatie premie-egalisereserve)	5.615	19.650	14.035
- Dotatie aan premie-egalisereserve		-/ 4.677	-/ 4.677
TV / Vermogen / Eigen vermogen (excl. dotatie premie-egalisereserve) per 31 december 2017	337.520	407.562	70.042

Vooruitzichten 2018

Het Bestuur heeft, na overleg met de werkgever en na advies van het Verantwoordingsorgaan, besloten de werkgeverspremie te verhogen naar 29,3% (2017: 32,4%). De werknemersbijdrage is verhoogd naar maximaal 5,0%. (2017: 5%). De toevoeging Premie-egaliseringsreserve is 4,5% (2017: 8,7%).

De premie vaststelling is gebaseerd op de rentestand van 30 september 2017 op basis van de CDC pensioenregeling.

Het Bestuur hanteert in het gewijzigde premiebeleid vanaf 2017 de volgende premies en de onderstaande staffel voor de vaststelling van de Premie.

Tabel 1 – Ingroeipad CDC-premie

Jaar	Demping
2017	Geen demping (rentetermijnstructuur per 30 september 2016)
2018	2-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2019	3-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2020	4-jaarsdemping (eind septemberstanden)
2021 en verder	5-jaarsdemping (eind septemberstanden)

De Toetspremie: dit betreft een vooraf vastgestelde kostendekkende premie, rekening houdend met een 5-jaars voortschrijdend gemiddelde van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur (uitgaande van de septemberstanden). De Toetspremie is de premie die het Pensioenfonds minimaal dient te ontvangen.

De CDC-premie: dit is de feitelijke premie die de werkgever op basis van de uitvoeringsovereenkomst betaalt aan het Pensioenfonds. Voor de jaren 2017 tot en met 2020 is de CDC-premie gelijk aan het maximum van de hiervoor beschreven Toetspremie (op basis van 5-jaarsdemping). De kostendekkende premie op basis van demping conform het onderstaande ingroeipad, kan nooit meer bedragen dan 33,0% van de (gemaximeerde) pensioengevende salarissom. Vanaf 2021 is de CDC-premie gelijk aan de Toetspremie, echter ook hierbij geldt het premiumaximum van 33,0%.

4. Uitvoering toeslagbeleid

Mevrouw Mulder-Mosman licht het toeslagbeleid en het bestuursbesluit voor de indexaties op 1-1-2018 toe.

De pensioenregeling van Pensioenfonds Deutsche Bank Nederland kent een voorwaardelijke toeslagregeling. Onder toeslag wordt verstaan de aanpassing van het pensioen aan bijvoorbeeld de stijging van de lonen of de prijzen. Sinds 2015 is de toeslagverlening gelijk gesteld voor de actieve en inactieve deelnemers, namelijk een toeslagverlening op basis van de Consumenten Prijsindex voor alle huishoudens, afgeleid (periode oktober-oktober), vastgesteld door het CBS.

Een voorwaardelijke regeling houdt in, dat er geen garantie bestaat voor het verlenen van eventuele toeslagen in de toekomst. Tevens kan aan verleende toeslagen in het verleden geen rechten worden verleend voor eventuele toeslagen in de toekomst. Bovendien wordt er door het Pensioenfonds geen reserve aangehouden om in de toekomst toeslagen te kunnen toekennen.

Het Bestuur beslist jaarlijks op basis van de beleidsdekkingsgraad per 31 oktober in hoeverre de pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Ten behoeve van deze voorwaardelijke toeslagverlening werden tot en met 2016 aparte premies in rekening gebracht (de Tijdelijke en Structurele Toeslagruimtepremie). Voor de berekening van de toeslag per 1 januari 2018 komen deze premies te vervallen. Opgemerkt dient te worden dat de wetgeving een zeer beperkte ruimte geeft om toeslag te verlenen.

Voor de bepaling van de toeslagverlening wordt door de actuaire eerst berekend of een toekomstbestendige toeslag kan worden verleend. En zo ja, in welke mate deze toeslag kan worden verleend.

In het nieuwe toeslagbeleid van het Fonds zijn de nieuwe FTK bepalingen voor toekomstig bestendige toeslagverlening vanaf 1 januari 2015 vastgelegd. Het Bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad.

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening (als percentage van de maatstaf)
Lager dan 110%	0%
Tussen 110% en 126%	Gedeeltelijk (voor zover ook in de toekomst te realiseren)
Hoger dan 126%	100% + eventuele inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

Het Bestuur heeft additioneel besloten, dat geen toeslag zal worden verleend in geval dit op basis van de beleidsdekkingsgraad wel mogelijk is, maar de dekkingsgraad op basis van de marktrente ten gevolge van deze toeslagverlening lager wordt dan 100%.

De grens voor volledige toeslagverlening wordt jaarlijks zodanig vastgesteld dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. Per 1 januari 2017 bedroeg deze grens voor het Fonds 123%. Voor de vaststelling van de toeslagverlening per 1 januari 2018 is deze grens opnieuw vastgesteld op 126%.

Conform de CAO afspraak uit 2015 wordt de toeslagverlening voor actieven en inactieven gebaseerd op de prijsinflatie. Het definitieve consumentenprijsindexcijfer oktober 2016/oktober 2017 (afgeleid) toont een stijging van 1,34%. Op basis van het voor toeslagverlening doorgerekende beschikbare vermogen is de mate van toeslagverlening 66,5%. Dit betekent dat, rekenkundig volgens het nieuwe FTK op basis van de beleidsdekkingsgraad per eind oktober 2017 (119,5%), een gedeeltelijke toeslag van 0,89% verleend kan worden. Deze toeslag is dus doorgerekend op toekomstbestendigheid met een horizon van 60 jaar. Deze toeslagverlening had een negatieve invloed van 1,0% punt op de dekkingsgraad op basis van de marktrente (116,0%). Met het percentage van 116,0% blijft het Fonds boven de grens van 100%.

Het Bestuur heeft besloten op basis van deze calculatie een reguliere toeslag van 0,89% per 1 januari 2018 aan de actieven en inactieven te verlenen. (2017: 0,10%).

Het Pensioenfonds heeft tot en met 31 december 2015 alle indexaties in voorgaande jaren volledig uitgekeerd. Daarna zijn er enige niet verleende toeslag restanten uit 2016, 2017 en 2018 van totaal 0,85% (2016: 0,14%, 2017: 0,26% en 2018: 0,45%).

5. Verantwoording beleggingsbeleid

De heer Raghoebarsing (Beleggingscommissie) licht het beleggingsbeleid van het Pensioenfonds toe.

Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen, wenst het Bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen.

De hoofddoelstelling van het beleggingsbeleid is: "het op lange termijn zoveel mogelijk zeker stellen van de nominale pensioenaanspraken en -rechten uitgaande van het strategische beleggingsbeleid en rekening houdend met de toeslagambitie van het pensioenfonds."

Hiervan afgeleid zijn de "investment beliefs" vastgelegd:

1. Het strategisch beleggingsbeleid vloeit voort uit de lange termijn pensioenverplichtingen. Het integraal balansmanagement en asset en liability management vormen daarom de basis voor dit beleid.
2. Risicomanagement vormt een integraal onderdeel van de besluitvorming. Besluiten zijn gebaseerd op het geformuleerde integraal risicobeleid.
3. Het pensioenfonds kan geen rente- en valutabewegingen voorzien. De strategische rente- en valuta-afdekking is gebaseerd op het geformuleerde risicobeleid.

4. Het pensioenfonds kan geen rente- en valutabewegingen voorzien. De strategische rente- en valuta-afdekking is gebaseerd op het geformuleerde risicobeleid.
5. Beleggingsproducten moeten passen binnen het governance budget (tijd/kennis bestuur) en dus begrijpelijk, transparant en uitlegbaar zijn.
6. Het Pensioenfonds neemt maatschappelijk verantwoord beleggen integraal mee in zijn beleggingskeuzes. Diversificatie voegt waarde toe en zorgt voor spreiding van beleggingsrisico, onder voorbehoud van een efficiënte uitvoering (minimale posities van 5% per asset class).
7. In alternatieve of innovatieve producten wordt uitsluitend belegd als hiertegenover een adequate risico afweging en vergoeding (na kosten) staat.
8. Actief beleggen is zinvol waar markt inefficiënties en resultaten opwegen tegen de relatief hoge kosten.
9. Tactische asset allocatie is beperkt toegestaan.

Door de overgang naar een CDC pensioenregeling per 1 januari 2017 is het beleggingsbeleid aangepast. Dit is gebeurd op basis van een ALM studie eind oktober 2016.

Vanaf begin 2017 was de strategische beleggingsmix 75/25 rentedragende waarden/aandelen en overige beleggingscategorieën aangehouden, waarbij de zakelijke waarden bestaan uit 17,5% aandelen en 7,5% convertibles (50% aandelen en 50% obligaties). De vastrentende waarden bestaan uit 47,5% EUR en USD bedrijfsobligaties, high yield en convertibles. Daarnaast is 27,5% belegd staatsobligaties en heeft het Fonds een strategisch renteafdekking van 80% met een bandbreedte van +/- 20%. De staatsobligaties waren voor 60% belegd in obligaties van Eurolanden met een AAA rating, 30% in opkomende landen en 10% in grondstofrijke landen.

Het Bestuur heeft in 2017 besloten de volgende wijzigingen door te voeren:

1. Credits
 - Aankoop mei/juni nieuwe beleggingsproducten high yield en convertibles (totaal circa 50 mln)
2. Inflation linked Swaps
 - De laatste swap is in juni verlopen. Er zijn geen nieuwe swaps aangekocht, de pool is voorlopig gesloten
3. Alternatieve beleggingen
 - Verkoop maart/april commodities, real estate en infrastructure (circa 10 mln)

Het Bestuur heeft zich in 2017, net zoals voorgaande jaren en op advies van de vermogensbeheerder DeAM, nog steeds gehouden aan een prudent beleggingsbeleid. De huidige strategische mix is door het vervallen van de toeslagruimte van de werkgever iets agressiever geworden, maar is vergeleken met de markt nog steeds behoudend en valt binnen de risicohouding zoals overeengekomen met de sociale partners.

In 2017 hebben de beleggingen geleid tot een resultaat van 1,83% positief (2016: 12,45%). In dit rendement is een 2,68% negatief resultaat meegenomen als gevolg van circa 80% afdekking van de rentepositie.

In alle categorieën van onze beleggingsportefeuille zijn positieve absolute resultaten behaald met uitzondering van de government bonds en ILS pool.

Zie onderstaand de rendementen over 2017 en een toelichting van de vermogensbeheerder op de resultaten.

Performance 2017 SPDBNL

Rendementen in procenten	Totaal	EQ	HY	Conv	Gov	Corp	US Corp	IRS	TAA	ILS
1 januari 2017 - 31 dec 2017										
Rendement Pensioenfonds	1.83	17.70	2.70	0.55	-0.71	2.42	7.86	-2.68	0.20	0.04
Benchmark		17.44	1.99	0.08	-0.27	2.06	8.48	N.A.	N.A.	N.A.
Relatiefrendement		0.26	0.72	0.47	-0.44	0.35	-0.62	N.A.	N.A.	N.A.
Omvang in mln. €	412	74	20	30	109	129	31	17	2	0

Performance Development in Review

Full year 2017

Asset Allocation

- (+) rising equity markets
- (+) tightening credit spreads led to a positive contribution primarily from USD- but also from EUR corporate bonds, as well as from emerging markets sovereign bonds
- (+) positive performance impact from allocation to high-yield- and convertible bonds
- (-) rising interest rates caused losses for long-dated government bonds and interest rate overlay

Fixed Income

- (+) outperformance of both *High Yield* and *Convertibles* segments
- (+) positive contribution from tactical interest rate positioning in *TAA II* pool
- (+) outperformance of *Corporate Bonds* pool
- (-) negative relative performance for *Government Bonds* pool largely driven by Emerging Market sub-segment
- (-) underperformance of *USD IG Corporate Bonds II* pool

Equities

- (+) reflection of passive strategy, outperformance net-of-fees, tracking-error within expectations

Strategisch beleggingsbeleid 2018

In het eerste kwartaal zijn een aantal aanpassingen uitgevoerd als gevolg van de inrichting van matching en return seeking portfolio. In de government bonds pool is de verkoop van 10% grondstofrijke landen in januari uitgevoerd. Vervolgens is er een aparte EMD pool (staatsobligaties opkomende markten) opgezet, en een aanpassing van de benchmark voor de government pool (van AAA rating naar rating AAA-AA). Dit alles geeft de government bonds pool een langere duration, betere performance en meer Duitse obligaties die zijn te gebruiken als collateral voor interest rate swaps.

In het tweede kwartaal zal ook de UDS IG bedrijfsobligaties met een lange looptijd (12 jaar+) nog bestudeerd worden en waar nodig geoptimaliseerd. In de lijn der verwachting zal deze pool overgaan naar een nieuwe benchmark met een kortere looptijd.

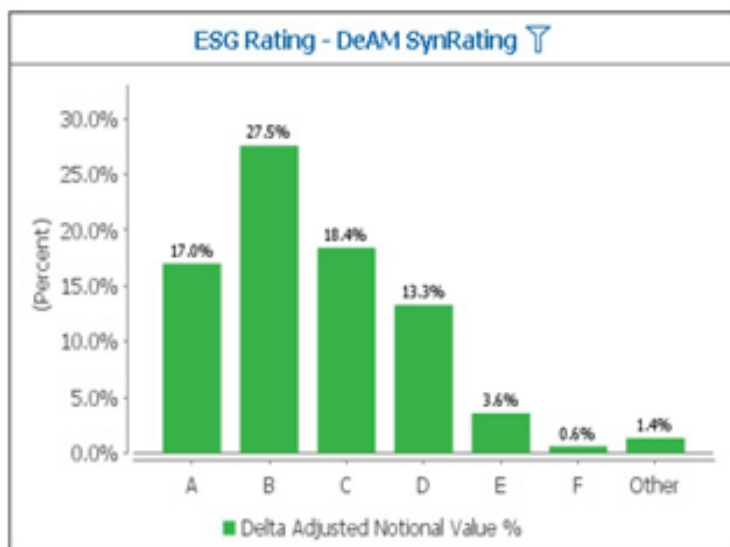
Beleid Maatschappelijk Verantwoord beleggen

Conform artikel 135 van de Pensioenwet en artikel 27 van de Code Pensioenfonds, houdt het Pensioenfonds in haar beleggingsbeleid rekening met het milieu, klimaat en mensenrechten. Onze fiduciair vermogensbeheerder DeAM beschrijft in haar "Directives for Portfolio Management" dat naast de financiële analyses voor de investeringen ook ethische en niet financiële aspecten worden meegewogen. Dit beleid is conform de United Nations Principles for Responsible Investment (UN PRI) 2008 en de OECD Guidelines for Multinational Enterprises. Er wordt in het bijzonder naar sociale aspecten als mensenrechten, kinderarbeid, non-discriminatie policy en veiligheid gekeken. Daarnaast tellen ecologische aspecten, zoals het conserveren van flora en fauna, protectie van natuur, atmosfeer, water en klimaatverandering mee als onderdeel van de analyses voor onze investeringsbeslissingen. Het Pensioenfonds belegt niet in de wapen- en kansspelenindustrie.

Voor onze aandelenportefeuille hebben is reeds gekozen voor een SRI portefeuille waarbij een "beste in class" keuze door onze vermogensbeheerder is gemaakt.

Vanaf 2017 ontvangt het Pensioenfonds van onze vermogensbeheerder op kwartaalbasis een ESG analyse van onze portefeuille door die hieronder is afgebeeld.

SynRating	SynScore	Description
F	0 – 12.5	ESG true laggard (rock bottom octile)
E	12.5 – 25	ESG slow starter (bottom quartile)
D	25 – 50	ESG lower mid field (lower half)
C	50 – 75	ESG upper mid field (upper half)
B	75 – 87.5	ESG runner up (upmost quartile)
A	87.5 – 100	ESG true leaders (upmost octile)
M, missing		
X		

Source: Deutsche Asset Management S.A., Aladdin PRISM, data as of 31. December 2017

Zichtbaar is dat circa 44% (rating A en B) van de portefeuille ESG proof is. In 2018 zal de beleggingscommissie met de vermogensbeheerder in dialoog gaan om het ESG beleid verder uit te werken door middel van een analyse van categorie D en lager. Daarnaast zal samen met de vermogensbeheerder onderzoek worden gedaan naar “proxy voting” bij bepaalde ondernemingen.

6. Aanvangshaalbaarheidstoets en vastlegging risicohouding

Mevrouw B. Mulder-Mosman (Governance & Risk Commissie) licht de risicohouding van het pensioenfonds toe en vraagt de actuaris in detail uitleg te geven.

Sinds 1 januari 2015 voert elk Pensioenfonds jaarlijks een haalbaarheidstoets uit.

In de haalbaarheidstoets is de risicohouding (korte en lange termijn) van het Fonds verwerkt. De haalbaarheidstoets geeft inzicht in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Het pensioenresultaat en de ondergrenzen zijn overeengekomen met de sociale partners. Elk jaar wordt een haalbaarheidstoets opgesteld en naar de Nederlandsche Bank gestuurd. Indien de uitkomst lager is dan de ondergrens zal er opnieuw met de sociale partner onderhandeld worden.

De kwantitatieve risicohouding op korte termijn is uitgedrukt in een bandbreedte van het Vereist Eigen Vermogen op basis van het huidige Vereist Eigen Vermogen van 114,3% (strategische mix 75/25). Kijkend naar het huidige beleggingsbeleid en de overeengekomen afspraken met de sociale partners mag het Vereist Eigen Vermogen (VEV) zich bewegen tussen 108 en 116%. Het Pensioenfonds zit dus binnen de afgesproken risicohouding.

De risicohouding op lange termijn wordt getoetst op de ondergrenzen van het pensioenresultaat.

De heer P. Steur (actuaris WTW) geeft verder over dit onderwerp een gedetailleerde uitleg. Hij gaat in op de definitie van pensioenresultaat en de uitkomsten aanvangshaalbaarheidstoets.

Wat is een pensioenresultaat? Het pensioenresultaat is een indicator voor de mate van koopkrachtbehoud. Het wordt berekend als de som van de verwachte uitkeringen gedeeld door de verwachte uitkering zonder toepassingen van kortingen en met toepassing van een jaarlijkse volledige toeslagverlening op basis van prijsinflatie. Met andere woorden: krijgt de deelnemer een waardevast pensioen?

De haalbaarheidstoets kijkt niet naar de toeslagverwachting, maar naar de toeslagbestendigheid van het Fonds met een tijdshorizon van 60 jaar. De scenario's hiervoor worden vastgesteld door de Nederlandsche Bank. Bij een voorgeschreven 2% inflatie komt het pensioenresultaat voor ons Fonds uit op 97%. Daarnaast wordt er ook gekeken naar de calculatie op basis van de feitelijke positie zowel naar het 5e percentiel (slecht weer scenario) en de relatieve afwijking hiervan met de mediaan.

De uitkomst van de 5e percentiel scenario bedraagt 69%. Om het slecht weer scenario enige vergelijking te geven het volgende voorbeeld.

Bij een nominaal pensioen (indien een jaarlijkse indexatie zou worden verondersteld van 0%) zou het pensioenresultaat van het Fonds uitkomen op 66%. Indien het Pensioenfonds de verwachting heeft dat de pensioenen jaarlijks volledig kunnen worden geïndexeerd met prijsinflatie, zou het pensioenresultaat uitkomen op 100%

Zie onderstaand het overzicht met de pensioenresultaten en ondergrenzen voor 2017:

	Risicohouding (lange termijn)	2016 AHBT	2017	
Toetsing – Pensioenresultaat	Ondergrens	Resultaat	Resultaat	Voldaan?
<u>Vanuit feitelijke financiële positie</u>				
Mediaan	90%	97%	97%	Ja
5 ^e percentiel		68%	69%	
Relatieve afwijking t.o.v. mediaan	34%	30%	30%	Ja

- De uitkomsten van de jaarlijkse haalbaarheidstoets **voldoen** op alle punten aan de vastgestelde ondergrenzen.
 - Het verwachte pensioenresultaat is **hoger** dan de vastgestelde ondergrens van **90%**
 - De relatieve afwijking t.o.v. mediaan bevindt zich binnen de vastgestelde grens van **34%**
- De uitkomsten zijn ten opzichte van de in december 2016 uitgevoerde aanvangshaalbaarheidstoets (afgerond) ongewijzigd

7. Toekomst pensioenfonds Deutsche Bank

Het Pensioenfonds heeft in januari 2017 en augustus 2017 strategiesessies gehouden. Er is op basis van deze sessies een visie ontwikkeld voor de komende 3-5 jaar, waarbij het beleid door middel van een SWOT-analyse gericht is tot eind 2020 in verband met een mogelijke ingangsdatum van een nieuw pensioenstelsel. Het Pensioenfonds heeft gedurende 2017 enkele oriënterende gesprekken gevoerd over samenwerking met andere pensioenfonds, maar kwam tot de conclusie dat het nu aangaan van een dergelijke samenwerking niet leidt tot een optimale eindoplossing. Het Bestuur is van mening dat mogelijke toekomstscenario's in relatie met de sterke, zwakte, kansen en bedreigingen tot het jaar 2020 geen impact zal hebben op de huidige strategie.

Top 3 SWOT-analyse

Sterkte

- Goede reputatie bij deelnemers en stakeholders
- Sterke (financiële en professionele) positie mede dankzij ondersteuning werkgever (financieel, tijdsbesteding bestuur/VO en de positieve concern cultuur t.o.v. de arbeidsvoorwaarde pensioen)
- Flexibele en professionele organisatie met snelle besliscapaciteit

Zwakte

- Klein fonds met een krimpend aandeel actieven dientengevolge een afnemend premiestuur
- Toenemend tijdsbeslag bestuurders o.a. door permanente educatie
- Continuïteit in bestuur en afhankelijkheid van kleine bezetting bestuursbureau mede door verscherpte eisen en toenemend tijdsbeslag.

Sterkte

- Goede reputatie bij deelnemers en stakeholders
- Sterke (financiële en professionele) positie mede dankzij ondersteuning werkgever (financieel, tijdsbesteding bestuur/VO en de positieve concern cultuur t.o.v. de arbeidsvoorwaarde pensioen)
- Flexibele en professionele organisatie met snelle besliscapaciteit

Zwakte

- Klein fonds met een krimpend aandeel actieven dientengevolge een afnemend premiestuur
- Toenemend tijdsbeslag bestuurders o.a. door permanente educatie
- Continuïteit in bestuur en afhankelijkheid van kleine bezetting bestuursbureau mede door verscherpte eisen en toenemend tijdsbeslag.

Er zijn voor een overgang naar een nieuwe uitvoeringsvorm op dit moment nog geen tijdslijnen vastgelegd, maar de belangrijkste contracten (vermogens- en pensioenbeheer) lopen tot medio en eind 2019 met een opzegtermijn van 6 maanden.

8. Bericht Verantwoordingsorgaan (VO)

De heer Wagenaar geeft aan dat het VO de transparante samenwerking met het Pensioenfonds als plezierig heeft ervaren in 2017. Er heerst een open overlegstructuur met het Pensioenfonds, waarbij het VO alle vergaderstukken van de bestuursvergaderingen ontvangt en toegelicht krijgt. De rol van het VO is tweeledig. Het VO heeft een adviesrecht op besluiten zoals het vaststellen van de pensioenpremie, wijziging van de financieringsovereenkomst en bepaling visitatiecommissie. Achteraf heeft het VO de taak het Bestuur te toetsen of deze evenwichtige besluiten neemt, alsmede beleidskeuze voor de toekomst. Het VO schrijft in het jaarrapport van het Pensioenfonds een verslag waarin het Bestuur wordt beoordeeld op haar functioneren in het betreffende boekjaar.

Zoals reeds aangegeven is de samenstelling binnen het VO veranderd en uitgebreid. Het VO heeft verkiezingen gehouden onder de werknemers voor 2 posities. Er waren boven verwachting genoeg aanmeldingen voor potentiële kandidaten, wat een goed gevoel geeft voor de continuïteit en te zien dat pensioen steeds meer leeft binnen de bank. Dit mede door periodieke informatieverstrekking vanuit het Pensioenfonds met nieuwsbrieven, populair jaarverslag, informatiesessies en de website / pensioenplanner.

Voor 2018 is er geen direct aanleiding voor grote veranderingen. Uiteraard kan dit snel veranderen bij een bekendmaking van een nieuwe pensioenstelsel en de tijdslijnen dit hieraan zijn verbonden.

9. Rondvraag en sluiting

Er zijn geen punten voor de rondvraag. De voorzitter sluit de onder dankzegging de vergadering.

Voorzitter:

Secretaris:

B.S. Dornseiffen

E.M Mulder-Mosman

